

beeld

Campus Scolaire Echternach, Luxemburg

Atelier PRO werkte samen met WW+ aan een bijzonder, duurzaam scholencomplex in Echternach, Luxemburg: Campus Scolaire Echternach. Het bestaat uit een openbare basisschool, gecombineerd met een school voor speciaal onderwijs; ook zijn er ruimtes voor buitenschoolse opvang en een grote kantine voor de leerlingen. Door deze verschillende functies in één gebouw te combineren ontstond een compact schoolgebouw dat qua opzet uniek is voor Luxemburg. Daarbij is bewust gekozen voor houtbouw, en voor een ontwerp op een verhoogde plint – dit vanwege de locatie in een bocht van de rivier. Zo is een gebouw met een voorbeeldfunctie ontstaan: een brede school met gedeeld ruimtegebruik, waarin duurzaamheid wordt gecombineerd met klimaatbestendigheid.

Een nieuw type schoolgebouw voor Echternach

Echternach is een kleine gemeente op de grens tussen Duitsland en Luxemburg. Het stadje heeft met haar oude patriciërshuizen, nauwe straatjes en oude stadswallen een middeleeuws karakter. Aan de entree van de voetgangerszone van Echternach, direct grenzend aan de historische binnenstad en de rivier, lag de vrij beperkte kavel voor de nieuwbouw van de schoolcampus. Deze

nieuwe campus was nodig door groeiende leerlingenaantallen, waardoor de bestaande basisschool niet meer voldeed. De nieuwe campus huisvest de bovenbouw, samen met een school voor speciaal onderwijs, de kantine en de BSO.

Meervoudig ruimtegebruik

In Luxemburg zijn basisschool en BSO normaliter gescheiden, en scholen voor speciaal onderwijs niet geïntegreerd in het regulier onderwijs. Voor de Campus Scolaire is echter gekozen voor een 'geïntegreerd model', waarbij de verschillende instellingen één gebouw delen. Hierbij is ook gekozen voor gedeeld ruimtegebruik - niet alleen vanwege de beperkte grootte van de plot, maar vooral omdat dit de specifieke wens was van de opdrachtgever, de gemeente Echternach. Daarnaast was het ook de bewuste insteek van atelier PRO - brede schoolgebouwen zijn onze expertise, en onderscheidend voor de Nederlandse context.

Samen naar een nieuwe onderwijscampus

Om deze, voor Luxemburg, unieke opzet goed te laten 'landen' is er een proces gestart waarbij leraren en verzorgers, ouders en opvoeders samen met de gemeente vanaf het eerste begin via workshops betrokken werden. Doel van deze workshops was een ruimtelijk programma te ontwikkelen dat economisch verantwoord is en tegelijkertijd voor de gebruikers optimaal functioneert, maar ook om alle betrokkenen mee te nemen in nieuwe manieren van werken en ruimtegebruik.

Een compact en licht gebouw

Het eindresultaat is een compact gebouw van 9.200 m², dat medio 2023 opgeleverd

Ontwerpteam
projectarchitect
Dorte Kristensen,
Constanze Knüpling

projectleider
Ronald Peters

projectmedewerkers
Sandrine Rointru

stagiaires
Maren Richter, Fabian Castenmiller,
Lucca Brüggemann

Projectteam
samenwerkend architect
WW+, Luxemburg

landschapsontwerper
Ernst + Partner

adviseur akoestiek
Schroeder & Associés

constructeur
SGI Ingénierie

installatieadviseur
Goblet Lavandier & Associés

fotografie
Linda Blatze

is. Om ervoor te zorgen dat daglicht tot diep in het gebouw kan doordringen, zijn grote vides ontworpen. Alle klaslokalen, andere onderwijsruimtes en kantoorruimtes liggen aan de gevels voor maximale daglichttoetreding. De licht taps toelopende vorm van de plattegronden zorgt ervoor dat het volume minder massief oogt. Tegelijkertijd ontstaat tussen de lokalen ruimte voor open leerpleinen en speelplekken, die door de verschillende groepen gebruikt kunnen worden. Door het introduceren van deze flexibele zones was het mogelijk om het beoogde programma te verkleinen. Bovendien waarborgt deze vorm een betere inbedding in de bestaande, kleinschalige stedelijke omgeving. De verschillende verdiepingshoogtes leveren tevens een extra groene buitenruimte op het dak van de school en een groter schoolplein voor de kinderen op.

Klimaatbestendig bouwen

De gevel en de constructie zijn beide opgebouwd uit een combinatie van hout en beton. Op de verdiepingen is de gevel met hout bekleed - wat de school een vriendelijke uitstraling geeft - en ook de vloeren en binnenwanden zijn uitgevoerd in hout. De plint van het gebouw is opgetrokken uit prefab betonplaten om te voorkomen dat bij eventueel hoogwater schade aan de gevel ontstaat. Ook is om deze reden de vloer van de begane grond 70 cm verhoogd. Doordat in de plint openingen zijn meeontworpen, kan het water onder het gebouw doorstromen. Dat deze maatregelen niet overbodig zijn bleek al gedurende de bouw, toen tijdens de overstromingen van zomer 2021 de Sauer buiten zijn oevers trad.

Houtbouw als bewuste keuze

Voor de Campus Scolaire is bewust gekozen om, waar mogelijk, hout als bouw materiaal toe te passen, omdat dit een hogere mate van duurzaamheid heeft. Houtbouw is iets waar atelier PRO zich al langer mee bezig houdt, vanuit de overtuiging dat je, als je in hout kan bouwen, dat ook moet doen. Daarnaast zorgt het tactiele karakter van hout er hier voor dat het gebouw kleinschaliger blijft; samen met de vorm, die zich verjongt naar de uiteindes, zorgt dit voor een betere inbedding in de omgeving. Bijzonder

detail zijn de raamkozijnen, die van buiten in aluminium zijn uitgevoerd maar binnen in hout.

Duurzaamheid

Ook de compacte opzet van het gebouw zorgt voor een hoge mate van duurzaamheid. Door het toepassen van het 'geïntegreerde model' kan worden bespaard op ruimte, op kosten, en op het vervoer van de kinderen van en naar school. Daarnaast voldoet het gebouw aan de hoogste eisen van isolatie, is er ingezet op groene daken en daktuinen, en wordt er voor de energieopwekking gebruik gemaakt van PV panelen. Buitenzonwering houdt het gebouw koel en afgesloten, nachtopeningen zorgt voor ventilatie. Dit zijn bewuste keuzes voor 'low tech' oplossingen door middel van bouwkundige maatregelen, in plaats van vol in te zetten op techniek. Ter ondersteuning is er mechanische ventilatie, om zo te kunnen voldoen aan de eisen voor de 'frisse school'. In Luxemburg bestaan dergelijke keurmerken nog niet, de Campus Scolaire neemt hiermee een voorschot op de toekomst.

Publicaties

Schooldomein nr 5 mei 2024 - Verbindende Campus Scolaire Echternach p30-31
Schulbau maart 2023 p38-40
Brochure Campus Scolaire Echternach
Poetry & Technology 2021-2023 p12-13
PressReader "Campus Gare" in den Startlöchern